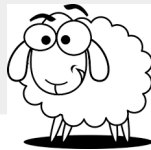

Artzainen bizimodua ezagutzen

Aritz Ganboa artzaina da,
eta bere bizimoduari
buruzko berriak kontatzen
ditu ETBko *Biba Zuek!*
Saioan. Etxeko sofatik
mugitu gabe landa-eremua
ezagutzeko aukera ematen
digu.

Bideoa ikusi eta erantzun egokia
aukeratzea proposatzen dizugu.

<https://labur.eus/3Wknq>

Aritz Ganboa Arruazuko artzaina da. Argazkia: Kultur Atelier

1. Aritz Ganboak artzaintzarekin lotura izan du...

- a) osaba ertzaina zuelako, besteak beste.
- b) osaba artzaina zuelako, besteak beste.
- c) osaba abeltzaina zuelako, besteak beste.

2. Artzaintzari lotutako lanak dira....

- a) ardiak zaintzea, esnearekin gazta egitea, eta gazta saltzea.
- b) ardiak zaintzea eta esnearekin gazta egitea; salmentaz beste batzuek arduratzen dira.
- c) ardiak zaintzea, gazta egitea eta landa-eremuari leiho bat eskaintzea.

3. Bideak dokumentalari buruz ari denean....

- a) goraipatzen du bere arbasoek ardiak Izabatik Arruazura eraman zituztela.
- b) goraipatzen du bere arbasoek, Izaban nahiz Arruazun, artzaintzari eta euskarari eutsi ziotela.
- c) goraipatzen du bere arbasoek euskara gordetzeko Euskaltzaindiari egin zioten proposamena.

4. Aritz Ganboa artzaina...

- a) jendaurrean hobeto moldatzen da kameren aurrean baino.
- b) jendaurrean moldatzen da, baina kameren aurrean hobeto.
- c) jendaurrean eta kameren aurrean berdin moldatzen da.

5. Buruan ez du proiektu zehatzik etorkizunerako,...

- a) baina artzain moduan aurrera jarraitzea zaila ikusten du, erronka handia da.
- b) baina hizkuntzari lotutako erronka batean pentsatzen ari da.
- c) baina bizitza erronkaz erronka antolatzen duenez, ziur dago zerbait bururatuko zaiola.

Aritz Ganboa bere artaldearekin. Argazkia: Aritz Ganboa

*Arruazutik
Izabarako bidea
korrika egin zuen
Idiazabal eta
Erronkari sor-
markak lotzeko.
Argazkia: Aritz
Ganboa*

ERANTZUNAK

1. b / 2. a / 3. b / 4. c / 5. c

TRANSKRIPZIOA

Zein da Aritz Ganboa?

Bueno ba Aritz Ganboa da Arruazuko biztanle bat, eta bere bizimodua artzaintza da, beraz, Arruazuko artzaina dela esan dezakegu.

Noiz eta nola hasi zinen artzaintza munduan?

Bueno ba artzaintzari lotu natzaio lehenbiziko, ba ez dakit nola esan, moralki edo ba nire inguruan artzaintza hori bizi izan dudalako, ikusi dudalako, nire osaba artzaina zelako, baino (baina) profesionalki artzain izatera iritsi nintzen duela hamaika urte. Noiz eta gure artalde propioa jarri genuen eta horretaz bizitzeko hautua egin genuen.

Nolakoa da artzain baten egunerokoa?

Ba artzain baten egunerokoa da artzaintzari lotuta dauden lan guztiekin aurrera egitea eta horrek suposatzen duena da, noski, ardiak zaintzea. Ardiek ingurunea baliatzen dute, beraz, ingurunea zaindu egin behar da ere (baita ere), eta hauek ematen diguten esnearekin, hau da, ardien lehengaia esnea izaki, ba gazta egitea eta gazta saltzea. Tartean dauden lan guztiak ahal dela guk egiten ditugu, eta saiatzen garena da zirkulu guztia guk hasi eta ixtea (bukatzea). Beraz, esan dezakegu ardi-lanak egitea, larre- edo lur-lanak egitea, ekoizpena, hau da, gazta egitea eta hau bera saltzea eta jendarteratzea.

Nola sortu zen *Bideak* dokumentalaren proiektua?

Bueno lehenik eta behin proiektua abiatzen da ba behar pertsonal batetik, ez? (ezta?) Hau da, nire arbasoei omenalditxo bat egin nahi nien eta hori gainera ikus-entzunezko baten bidez bildu nahi nuen. Nire arbasoei, bueno ba nolabait ere onarpen bat egin nahi nien, errekonozimendu (aitorpen) bat egin nahi nien, azken finean nire arbasoak bazirelako landa-eremutikan (eremutik), landa-eremuaz eta landa-eremuarekin bizi izan zirenak, artzainak biak, euskaratik ba komunikatu zirenak eta harremandu zirenak eta, gainera, elkarren harreman bereziak sortu ziren. Adibidez, ba nire Arruazuko osabak eta nire Izabako Doroteo de Miguel birraitonak harreman berezi bat eduki (izan) zuten, ba ahozkoatasuna, euskararen ahozkoatasuna gordetuta (gordeta) gelditi zedin. Horretan Euskaltzaindiari lagundu zioten eta harreman berezi horren ondorioz, nire aitona ba omenalditxo bat egin zuen egurrezko koilara batekin. Egurrezko koilara horrek isladatzen (islatzen) zuena zen ba gure arbasoek eduki duten konpromisoa eta eduki duten jarrera gu gaur egun artzain izateko eta euskaldun izateko.

Biba Zuek! telebistako saioan parte hartzen duzu, zertan?

Bueno ni kameraren aurrean moldatzen naiz jendearen aurrean moldatzen naizen bezala. Saiatzen naizena da barruan esateko daukadan hori esaten, eta ahal den ulergarriren esaten ez? *Biba Zuek!*-en saiatzen garena da landa-eremutikan (eremutik) egunero leihotxo bat zabaltzen, eta leiho horretatik (horretatik) ba landa-eremuari ezinbestean lotuta dauden eremu ezberdinak azaltzen. Bai? Bai egitasmoen bidez, bai ekimenen bidez edo ondarea, bioaniztasuna, ingurugiroa, landa-eremutikan (eremutik) bizitzeko ba energia-iturrien jatorriak eta baita elikagaiak sortzeko, hau da, nekazaritza (nekazaritzaren) eta abeltzaintzaren inguruan egiten diren gauza ezberdinak erakusten. Azken finean leiho honekin saiatzen ari garena da ba ezinbestekoa dugun landa-eremu bizi hori ezagutu, eta ezagutzen dugun bitartez zaindu eta babesteko (babestu).

Bestelako proiekturik baduzu esku artean?

Ba zehatz-mehatz ez dut buruan inongo proiekturik, baino (baina) badakit nere bizitza erronkaz erronka egiten dudalako eta proiektuz proiektu bideratzen dudalako, lehenik eta behin artzain bezala aurrera egitea, eta bigarrenik, gure herria, gure hizkuntza eta gure ogibidearen alde egin daitezkeen apustuetan parte hartzea. Beraz, seguruenik erronkaren bat, proiekturen bat, egitasmoren bat okurrutuko (bururatuko) zaidala etorkizunean ere.